

VINCZE LORÁNT EP-KÉPVISELŐ ÉRTHETŐNEK TARTJA A BOJKOTTOT SCHENGEN ÜGYÉBEN, MIVEL AUSZTRIA „HÁTBA SZÚRTA” ROMÁNIÁT

„Az elégedett nemzeti közösségek lojálisabbak”

A mandátuma utolsó évét kezdő Klaus Iohannisnak lehetősége sem lesz rá, de nem is akar változtatni a román külpolitikai stratégián a schengeni csatlakozás elbukása után – állapította meg a Krónikának adott interjúban Vincze Loránt RMDSZ-es európai parlamenti képviselő. Szerinte nem véletlen, hogy az osztrák cégek ellen spontán bojkott alakult ki Romániában, de az aligha lesz hosszú életű.

» PATAKY ISTVÁN

– Tankolt Románia Schengen-tagságának osztrák elutasítása óta OMV-benzinkútnál?
– Nem tankoltam OMV-kútnál, de ha a szükség rávinné, gondolom, ezután is fogok tankolni. Szerintem a spontán népharag pár héten belül csökken. Hatalmas volt a várakozás, szerintem teljesen jogosan, minden technikai feltételt sikerült teljesíteni, sőt a korrupcióellenes harchoz kapcsolódó pótlólagos politikai ellenvetést is sikerült lebontani. Az osztrák vétó derült égből villámcsapás volt, senki sem számított rá, ennél fogva az általa kiváltott ellenhatás is jelentős. A politikában is az akció reakció vált ki, nem véletlen, hogy kialakult a spontán bojkott, de én nem hiszem, hogy hosszú ideig tart, nem életszerű. A diplomáciai következményei viszont még biztosan kitartanak.

– Az osztrák – és részben a holland – elenszavazaton túlmenően miért bukott el a schengeni csatlakozás? Mit tapasztalt ezzel kapcsolatban Brüsszelben, Strasbourgban?

– Mindenki meglepődött, hiszen a pár hónappal korábbi holland, majd a pár hete bejelentett svéd ellenvetéssel foglalkozott mindenki, az Európai Bizottságban és a Tanácsban is meglepődtek az osztrák reakción. Mindenki számára teljesen átlátszó volt az illegális migráció, mint ürügy, hiszen egyértelműen belpolitikai okok vitték rá Ausztriát a vétóra. Alsó-ausztriai népszerűségvesztése az Osztrák Néppártot (ÖVP) a stratégia átgondolására készítette. Célszerűnek tűnt számukra nagyobbat mondani, mint a közvélemény-kutatásban vezető szélsőjobb Osztrák Szabadságpárt. Ráadásul

Vincze Loránt úgy látja, jövőre valóban csatlakozhat Románia a schengeni övezethez

az illegális migráció tényleg fontos téma a társadalomban. Így varrta az ÖVP a témát teljesen méltánytalanul és bármilyen észérv hiányában Románia nyakába. Szerintem már rövidtávon kevesebbet fog az ÖVP ezzel a lépéssel nyerni, mint amire számít. Túl radikális lépés, amire a társadalom, a választóikat nem készítettek fel, így mindenki értetlenül állt a bejelentés előtt. Ezt magam is tapasztaltam, hiszen a vétó idején Bécsben voltam. Az osztrák kancellár beszéde a leginkább Európa-ellenes beszéd volt, amit valaha európai vezetőtől hallottam. Brüsszelben mindenki azon igyekezett a vétó előtt és azt követően is, hogy minél hamarabb megnyugtatóan rendezzék ezt a kérdést. Ma úgy látom, hogy jövőre tényleg megszűnhet a határellenőrzés, a döntés talán már az év első felében megszülethet.

– Milyen utóhatása lesz a diplomáciai kudarcnak Romániában?

– Én nem tartom diplomáciai kudarcnak, sőt azt gondolom, hogy az adott stratégián belül, ami alapvetően a csendes diplomáciát jelenti – a román külügyet az elmúlt évtizedekben ez jellemezte –, minden követ megmozgattunk. Az erőfeszítés része volt a román külügy, az állami vezetők és az európai parlamenti képviselők. Nagyon sok találkozó, kétoldalú és többoldalú megbeszélés volt. A holland és svéd ellenállás lebontása ennek az

eredménye. Az ausztriai ellenvetés korai felismerése az utolsó akadályt is elháríthatta volna, de nekem meggyőződésem, hogy a vétó szándéka spontán ötlet volt a kormányzó Osztrák Néppártban, amit a koalíciós partnerrel sem egyeztettek. Idő sem volt már hátrítani, annyira határozott volt, hogy nem adott mozgásteret a megegyezésre. A román-osztrák kétoldalú kapcsolatban viszont még sokáig nyomot hagy ez az esztelen elutasítás. Az Ausztriába akkreditált román nagykövet visszarendelése szokatlanul erős diplomáciai jelzés. A diplomáciában könnyű lebontani a bizalmat, amit utána csupán hosszú időn át lehet újjáépíteni. Románia szerintem teljesen jogosan érzi úgy, hogy ezernyi, elsősorban gazdasági szál köti össze Ausztriával, hatalmas piacot kaptak osztrák vállalatok, nagy részese-dést szereztek stratégiai ágazatokban, cserébe pedig Ausztria képtelen hátba szúrta Romániát, amikor a legnagyobb szükség lett volna a támogatására.

– Egy korábbi felmérés szerint a romániai lakosság relatív többsége szuverenista, a nemzeti érdekek uniós képviselőre hangsúlyosabban fókuszáló diplomáciát szeretne. Várható valamiféle váltás a román külpolitikában?

– A történetek fényében kétségtelenül érdemes elemezni a romániai csendes diplomácia hatékonyságát. Egy alapos elem-

zés végén kiderülhet, hogy az osztrák vétó elhanyagolható fejlemény, amiért nem érdemes a bejáratott kapcsolatrendszeren változtatni. Egyáltalán nem vagyok biztos abban, hogy a mélyreható elemzés megtörténik, hiszen a román diplomácia vezetőfüggő. Iohannis elnök kezében van a külpolitika, ő mandátuma utolsó évét kezd, nem lesz lehetősége, akarata sem stratégiát váltani. Bogdan Aurecu külügyminiszter, aki szociáldemokrata háttérű, az államfő feltétlen híve, a miniszterelnöknek kevés affinitása van a külpolitika iránt, a parlamentnek pedig kevés beleszólást hagynak ezen a területen. A 2024-ben megválasztott új elnöknek lesz először lehetősége külpolitikai fordulatot végrehajtani, de nem lepődnek meg, ha ez mégsem következik be.

– Az erdélyi magyarok egy részében tapasztalható egy kis káröröm is a schengeni kudarcra kapcsolatban. Ebben vélhetően közrejátszik az is, hogy a kisebbségi jogok, a magyarokhoz való viszonyulás tekintetében a román uniós csatlakozás nem hozott áttörést.

– Érthető, hogy a romániai magyar közösség nehezményezi, hogy a kisebbségi jogok tekintetében az európai tanács, az EU- és NATO-csatlakozás nem hozott biztosítékokat, sem Románia számonkérését a kisebbségi törvényi szabályozás javítása vagy a törvények hiányos alkalmazása miatt. De alapvetően tudjuk és érezzük azt is, hogy a döntések Bukarest kezében vannak: a parlamenti többség, a kormány hozhat új törvényeket, új intézkedéseket. Tehát kettősség jellemez bennünket: tudjuk, hogy Bukarestnek és – a másik megszemélyesített fővárosnak – Brüsszelnek is van adóssága az őshonos közösségek, így az erdélyi magyarok iránt. Bármilyen visszalépésben vagy kudarcban egy kicsit a magunk élethelyzetét is belelátjuk. Ez természetes, a nagyobb baj az, hogy sem Bukarest, sem Brüsszel nem tudatosította azt, hogy az elégedett nemzeti közösségek lojálisabbak, támogatóbbak, jobban hozzájárulnak a stabilitáshoz, hiszen kölcsönösen nem az ellenfelet látjuk egymásban. Az RMDSZ európai kisebbségvédelmi erőfeszítéseivel erre szeretné rávenni az EU intézményeit, hogy a kisebbségeket tekintse partnereknek, a nyelvük és kultúrájuk védelmére vonatkozó javaslatukat vegyék komolyan.

HIRDETÉS

Decemberi Nőileg magazin

Keressd a friss lapszámot a lapárosoknál vagy webáruházunkban:

www.noileg.ro/elfizetes

